

HET PARK VAN LAKEN

Het grote groenepark in het noorden van Brussel

Het park van Laken is een heel groot park in het noorden van Brussel, dat in 1974 werd geklasseerd. Het maakt deel uit van een uitgebreide gordel van parken die onder meer ook het Koninklijk Domein, het park van Ossegem, de tuinen van het Chinese Paviljoen, de Koloniale Tuin, het Sobieskipark en de Tuinen van de Bloemist omvat. Het maakt deel uit van de Groene Wandeling.

EEN VLEUGJE GESCHIEDENIS

Van bij het begin van zijn bewind maakte Leopold II duidelijk dat hij van plan was om een groot openbaar park in te richten in Laken, de hoofdplaats van zijn residentie. Maar het duurde meer dan tien jaar voor dit plan concrete vorm kreeg. In die tien jaar kocht hij verschillende eigendommen die aan het koninklijke domein grenzen.

Op 1 april 1876 sloot de vorst een akkoord met de Staat. De onderhandelingen gingen over een uitwisseling van gronden. Leopold II verkocht aan de Staat 16 hectare van de vroegere Walckiers-eigendommen die hij verwierf in 1867. Hij behield wel het paviljoen (later de Belvédère-villa) en een hectare voor het tracé van de latere Koninklijk Parklaan.

In ruil krijgt de koning een aantal eigendommen en gebouwen in Laken, het Ravensteindomein in Tervuren en een bos in Luxemburg. De Staat gaat het engagement aan om een belangrijk krediet te openen, deels voor een monument ter ere van de monarch in het nieuwe park, deels voor de parkinrichting. De koning zou dan de kosten betalen die niet gedekt zijn door dat krediet.

De Duitse landschapsarchitect Edouard Keillig – die ook het Terkamerenbos aanlegde – krijgt de opdracht om het park te realiseren, in samenwerking met ingenieur Van Schoubroeck. De werken starten in 1876. Vier jaar later is het park klaar, net op tijd voor de jubileumfeesten van de nationale onafhankelijkheid.

In 1958 wordt in het park een aantal paviljoenen van de Wereldtentoonstellingen ingeplant.

ALGEMENE BESCHRIJVING : GROOT PARK IN ENGELSE STIJL

Het park van Laken heeft de sobere Engelse landschapsstijl met brede lanen, kronkelende paden, grote grasperken, bloemenborders, boomgroepjes, grote aanplantingen van taxus en laurierkers. De plaats van de soms statige bomen is nooit toevallig. Ze accentueren een bocht, openen een perspectief, creëren een decor of een schaduw- en lichtspel als de zon schijnt.

Het spectaculaire karakter van het park toont zich vooral in het reliëf en de prachtige vergezichten die het biedt op de stad. Het Monument voor de Dynastie vormt het orgelpunt waar je langs twee paden naartoe kunt wandelen.

In het verlengde van het Plein van de Dynastie (met het monument) ligt de Kattenbergheuvel – ook bekend onder de naam ‘La petite Suisse’. Er staan oude beuken het beheer ervan is vandaag problematisch omdat de bodemerrosie de stabiliteit van de bomen in gevaar brengt. Daarom is de heuvel niet toegankelijk voor het publiek.

OPMERKELIJKE FAUNA EN FLORA

In de bloembedden van de laan die naar het monument leidt, bloeit een twintigtal magnoliavariëteiten op verschillende tijdstippen van het jaar. Onder andere stermagnolia's (ook: beverboom - *Magnolia stellata*) met een verrassend mooie primitieve bloem.

Van de bomen zijn er 45 opgenomen in de lijst van merkwaardige bomen in het Brussels Gewest. Enkele voorbeelden: meidoornen met witte stekels (*Crataegus monogyna*), Scandinavische lijsterbessen (*Sorbus intermedia*), purperbeuken (*Fagus sylvatica f. purpurea*), gele en gewone kastanjelaars (*Aesculus flava et hippocastanum*). Sommige beuken en Indische kastanjelaars zijn meer dan honderd jaar oud. Een aantal is echt de moeite van een ommetje waard, zoals de tulpenboom uit Virginia (*Liriodendron tulipifera*) en de bittere *Carya* (*Carya cordiformis*), uit de familie van de notebomen.

Tussen de vele coniferen in het park (Libanese ceder, Oosterse spar, Amerikaanse Douglasspar, Japanse lork) vraagt een groep ginkgo's (*Ginkgo biloba*) speciale aandacht: het zijn vertegenwoordigers van de oudste coniferenfamilie (ze bestonden al in de Juratijd).

HOE HET WORDT BEHEERD

Het park van Laken is mooi, maar oud. Daarom komt er een historisch onderzoek als voorbereiding op een volledige renovatie. Die zal ook de Sint-Annadreef (die naar het 21-juliplein leidt) en de Belvédère-lus (de ring die langs de Koninklijke Parklaan het Belvédère-domein omgordt) omvatten. De hiërarchie van de paden die met het oog op Expo 58 werden verbreed, moet in ere worden hersteld. De beplantingen en massieven vragen vernieuwing. Ook de riolering, buurtwegen en verlichting moeten opnieuw worden aangelegd. Er moet ook een oplossing komen voor de Kattenberg. De bodemstructuur moet worden hersteld en de konijnenpopulatie moet binnen de perken worden gehouden. Veel konijnen hebben hier immers holen gegraven en ze vormen nu een bedreiging voor de beplantingen in het park. Ten slotte moet er een oplossing komen voor de oude beuken.

Omdat het park zo groot is, zal de renovatie in fasen verlopen en meerdere jaren duren. In afwachting mag het park natuurlijk niet worden verwaarloosd. De gaten in het wegdek en de rioleringsproblemen worden één voor één aangepakt, de bomen krijgen hun snoeibeurt en elk jaar wordt voor bloemen gezorgd. Om de biodiversiteit te bevorderen worden bloemenweiden gezaaid en maaibeiden aangelegd.

De moeilijkheden bij het beheer van het park van Laken zijn voor een deel ook het gevolg van de vele manifestaties die er plaatsvinden. Die zorgen zeker voor beschadigingen, maar veroorzaken ook heel wat problemen inzake reinheid.

BIJZONDERE MONUMENTEN EN BEELDHOUWERKEN

MONUMENTEN

Het Monument van de Dynastie

Deze schitterende neogotische constructie met een torenspits die gelijkt op die van het Brusselse stadhuis, is gewijd aan de eerste koning der Belgen, Leopold I. Het is een werk van architect Louis de Curte. De negen bogen met negen pinakels (kleine opengewerkte piramides) symboliseren de negen provincies – en op die manier België dat zich achter zijn vorst schaart. Elke provincie heeft zijn beeltenis van de hand van een bekend kunstenaar uit die periode: Thomas Vinçotte, Charles Vander Stappen, Charles Brunin, Desenfants, enz.

Sint-Annakapel

De Sint-Annakapel ligt aan het einde van de Sint-Annadreef, aan de rand van het park van Laken. Ze is tegenwoordig gewijd aan de orthodoxe ritus. Het gebouw dateert van de veertiende eeuw.

Sint-Annafontein

Deze fontein heeft ook andere namen: Fontein van de Liefde of Vijfwondenbron. De bron die het water levert, had de faam dat ze verschillende kwalen genas. Omdat zij er ook zelf haar genezing aan toeschreef, liet aartshertogin Isabella op die plaats een fontein bouwen. Het water stroomt uit een rozet met vijf gaten (symbool voor de vijf wonden van Christus), loopt in een schaal en vandaar in een waterbekken.

Vroeger Paviljoen van de Verenigde Staten

Op de hoek van de Grote Lindenlaan en de Madridlaan staat een deel van het vroegere cirkelvormige paviljoen dat de Verenigde Staten bouwden voor Expo 58 (architecten Stone en Harden): het inkompaviljoen en de voet van de grote rotonde. Het is eigendom van de stad Brussel en wordt gebruikt door de VRT (Vlaamse Radio en Televisie).

GROENE RUIMTEN IN DE BUURT

Ten noorden: het Ossegempark.

Ten oosten: het Koninklijk Domein, de Japanse toren en het Chinese paviljoen.

Ten westen: de Koloniale Tuin.

Ten zuiden: het Sobieskipark, de Tuinen van de Bloemist, de Sint-Annadreef, het Prins Karelplein en het kerkhof van Laken.

Ten zuidoosten: het 21-juliplein en het Koninklijk Domein.

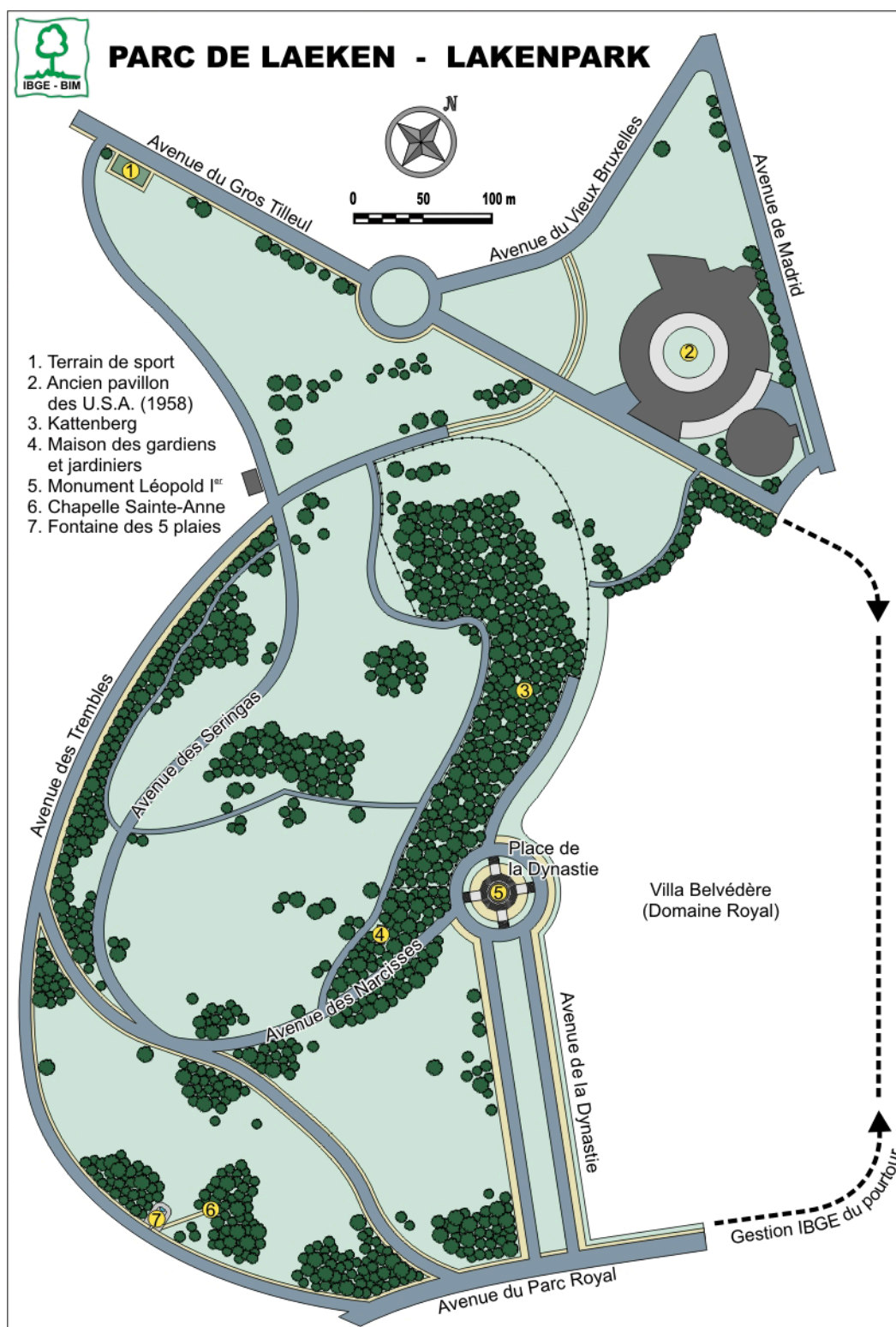
Oppervlakte: 28,79 hectare.

Typologie: wandelpark met sociale functie.

Eigenaar: Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Beheer: Leefmilieu Brussel – BIM.

Klassering: het klasseringsbesluit voor het park van Laken dateert van 17 september 1974.

PRAKTISCHE INFORMATIE

OPENINGSUREN

Het park heeft geen omheining. Een team van parkwachters zorgt de hele dag voor toezicht.

INFORMATIE TER PLAATSE

Hebt u een vraag? Wilt u een probleem signaleren? Spreek dan een van de parkwachters aan.

In noodgevallen: Parkassistentie op 0497 599 99 87.

Leefmilieu Brussel – BIM: 02 775 75 75, info@leefmilieubrussel.be

UITRUSTING

Multisportterreinen (voet- en basketbaldoelen met speelveldlijnen voor tennis en volleybal) aan de kant van de Grote Lindenlaan, zitbanken, vuilnisbakken, huis van de parkwachters, zone waar honden vrij mogen rondlopen.

INGANGEN

U kunt het park van Laken (gemeente Brussel) binnengaan langs de Koninklijk Parklaan, de Dynastielaan, de Abelenlaan, de Grote Lindenlaan en de Madridlaan.

TOEGANKELIJKHEID VOOR PERSONEN MET BEPERKTE MOBILITEIT

Geen enkel probleem.

OPENBAAR VERVOER

Metro: 1A (halten Stuyvenberg, Houba-Brugman of Heysel).

Tussen 2007 en 2009 verricht de MIVB een grote herstructurering van haar netwerk om de mobiliteit in Brussel te verhogen. Tijdens die periode vinden er op de lijnen grote veranderingen plaats. Wij vragen u dan ook naar de website van de [MIVB](http://mivb.be) te surfen om meer te vernemen over de bus-, tram- en metrolijnen die u naar dit park zullen vervoeren.

Trein: station Bockstael.

MEER INFORMATIE

De brochure van Leefmilieu Brussel – BIM:

- Koninklijke parken en tuinen van Laken.

Om te bestellen : Leefmilieu Brussel – BIM : 02 775 75 75 of info@leefmilieubrussel.be.

- Meer informatie over [culturele wegwijzers van parken en tuinen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#).
- De fotogalerij van de [Virtual Landscape Gallery](#).
- Meer informatie over [het architecturale patrimonium van het Gewest](#).
- Meer informatie over [het groene en blauwe netwerk](#).
- Meer informatie over de [Groene Wandeling](#).

